

Snefnug og snelygter

Aktivitet nummer 40, november 2005

Når det sner, får naturen en smuk klæde-
dragt på i hvidt. Fuglene sidder og skutter
sig og søger efter mad, gemt under sneen.
For store og små legebørn er sneen fuld af
mange timers underholdning blandt andet
kælke og bygge snemænd.

En anderledes "sne-aktivitet" er at fange et
snefnug.

I har brug for:

Snevej

En lup eller forstørrelsesglas

Evt. en glasplade eller lignende

En vinterdag, hvor det sner, kan I gå i gang.
I kan tage en glasplade eller lignende med
ud og lade den køle af, inden I "fanger"
snefnug på den. Hav luppen klar og kig
nærmere på iskrystallerne. Det er en hel
verden for sig.

I kan også tage lidt sne på et stykke tøj –
eventuelt jeres vanter – og kigge nærmere
med luppen.

Kan I finde to ens iskrystaller?

Når sneen smelter lidt, kan I se alle de små
støvkorn, som snefnugget er bygget op
omkring. Hvor mon støvkornene kommer
fra?

Hvor kommer snefnuggene fra?

Iskrystallerne dannes i en sky. De kommer
af vanddamp, der fryser. Alle iskrystaller er
forskellige. Og de er samtidig alle sammen
opbygget som seks-takkede stjerner.

Snefnug er som en hilsen fra andre steder i
verden og universer. En iskrystal er nemlig
bygget op omkring et lille støvkorn. Dette
bittelille støvkorn kan stamme fra en
svampespore fra skoven, et sandkorn fra
Sahara – eller et støvkorn fra en stjerne i
universet.

Omkring hvert støvkorn fortættes damp fra
skyerne til dråber. Og da der ofte er koldt i
de højere luftlag, så fryser dråben til en
iskrystal. Når det fryser, indeholder luften
under-afkølet vand. Det er vand, som er
under 0 grader, men som ikke er blevet fast
som is. Når underafkølet vand rammer et
støvkorn, sker der en kraftig reaktion.

Vandet fryser til is i et smukt
sekskantet krystalmønster – en
iskrystal er dannet. Når flere
iskrystaller slutter sig sammen,
har vi et snefnug.

Der er flere slags sne med forskellige
"evner":

Frost-sne er meget "løs", og når det er koldt
nok, knirker den under støvlerne. Det gør
den, fordi iskrystallerne trædes i stykker.

Tø-sne er den bedste til snebolde og
snemænd, fordi snefnuggene har let ved at
klistre sammen.

Få lys i sneen – byg en snelygte

Snebolde er gode til mange ting. I kan lave
en snelygte ved at sætte et fyrfadslys på et
lille stykke træ. Læg snebolde i en krans
rundt om lyset. Tænd lyset. Læg en lidt
mindre krans af snebolde ovenpå de første.
Fortsæt indtil der er en lille pyramide uden
om lyset. Der skal være hul foroven, ellers
smelter sneen og slukker lyset.

